

1 Přehledy edičních řad. Repertorium fontium historiae medii aevi

Třebaže v dnešní době existuje několik webových stránek s přehledy našich edičních řad středověkých pramenů diplomatické i literární provenience, jak je vytvořili *ad usum scholarium* vyučující či posluchači historických oborů, tištěnou práci tohoto zaměření v našem prostředí postrádáme. Proto nám musí vypomoci příručka, která se nezabývá pouze českými zeměmi, ale podává celkový přehled o středověkých písemných pramenech – *Repertorium fontium historiae medii aevi* –, i když má za sebou více než půl století své existence, a tak nové edice neneviduje.³

Repertorium fontium historiae medii aevi primum ab Augusto Potthast digestum, nunc cura collegii historicorum e pluribus nationibus emendatum et auctum

Repertorium navazuje na příručku *Wegweiser durch die Geschichtswerke des europäischen Mittelalters von 375–1500*, kterou v 60. letech 19. století⁴ připravil německý historik August Potthast (1824–1898) a která přináší přehled historických pramenů narativní povahy a přehled autorů s příslušnými odkazy na edice a literaturu. 2. vydání roku 1896⁵ shrnuje ve dvou svazcích stav platný na sklonku 19. století. Následující desetiletí však Potthastovu práci v mnohém antikvovala, a tak historický kongres v Římě v roce 1953 inicioval vznik nového díla. Organizace prací se ujali historikové z římského *Istituto Storico Italiano per il Medio Evo* pod vedením profesora Raffaella Morghena (1896–1983) a na přípravě participovali odborníci z drtivé většiny evropských států, USA a Izraele. *Repertorium* se neomezilo pouze na narativní prameny, ale došlo k značnému rozšíření pramenné základny. Byly sem zařazeny i prameny hagiografické, liturgické, sbírky kázání, klášterní statuta, prameny právní povahy, koncilní a synodální usnesení, formulářové sbírky, korunovační řády, knihy poutníků, ediční řady epigrafických památek. Mnohé národní komitety (včetně našeho) sem zařadily také diplomatáře a registáře.

³ V některých státech přistoupili ještě v době před dokončením projektu k elektronickému zpřístupňování, které lze doplňovat, které se ale vztahuje především k pramenům narativním.

⁴ Berlin 1862; Supplement. Berlin 1868.

⁵ *Wegweiser durch die Geschichtswerke des europäischen Mittelalters bis 1500*, I–II. Berlin 1896.

Původní Potthastův *terminus ad quem* jednotlivé komitety přizpůsobily historickému a státoprávnímu vývoji svých zemí – pro naše prostředí byl zvolen rok 1526.

Repertorium vyšlo v letech 1962–2007 v rozsahu 11 dílů (od 8. dílu v několika sešitech) a v jednom dílu dodatkovém. Souhrn edicí diplomatického materiálu byl zveřejněn roku 1962 v I. dílu – *Series collectionum*. Edice jsou v něm uspořádány abecedně a z českého a slovenského prostředí sem bylo zařazeno 46 hesel z pera Jiřího Spěváčka zachycujících ediční řady (případně některé jednotliviny, když se z plánovaných řad podařilo vydat jen jeden díl), z nichž větší část tvoří edice přinášející výhradně diplomatický materiál nebo řady, které diplomatický materiál v sobě obsahují.⁶ Období následujícího desetiletí je obsaženo v *Additamentech* k tomuto dílu, která přinášejí nejen doplňky nově vydaných svazků či nově založených řad, ale také edice diplomatického materiálu, které nebyly zařazeny do I. dílu (J. Spěváček doplnil osm hesel k českým a slovenským dějinám).

Více než čtyři desetiletí, která uplynula od vydání *Additament*, však antikvovala celou řadu údajů. *Repertorium* tak poskytuje spolehlivé údaje o uzavřených starých řadách, edice dosud neuzavřené je samozřejmě nutné doplňovat.⁷

Repertorium fontium historiae medii aevi primum ab Augusto Potthast digestum, nunc cura collegii historicorum e pluribus nationibus emendatum et auctum

I Series collectionum. Romae 1962

Additamenta I Series collectionum continuata et aucta (1962–1972). Romae 1977

6 Přehledný seznam těchto našich a slovenských edicí je uveřejněn na s. 791–792.

7 Ediční produkci po roce 1989 rozebírá HLAVÁČEK, Ivan: *Diplomatische Studien in Tschechien nach der Wende (post 1989)* (Editionsvorhaben – Bearbeitungen – Aussichten). *Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde* 55, 2009, s. 345–404. Přehled knižně vydaných edicí přinesla HORČÁKOVÁ, Václava: *Knižní edice středověkých pramenů diplomatické povahy vydané v České republice po roce 1989* (výběrová bibliografie). In: *Almanach medievisty* editora, ed. Pavel Krafl. Praha 2011, s. 173–182, kde jsou zachyceny i recenze prací.